

ICT ACADEMY
— SURINAME —

In samenwerking met

WHITEPAPER DIGITALE GELETTERDHEID VOORTGEZET ONDERWIJS

Tips voor implementatie in Suriname

VOOR SCHOOLBESTUREN, SCHOOLLEIDERS, DOCENTEN, ICT-COORDINATOREN EN LEERLINGBEGELEIDERS

Gebaseerd op de Instruct-whitepaper en lokaal uitgewerkt door ICT Academy Suriname

HOE PAK JE DIGITALE GELETTERDHEID AAN?

HOE DOE JE DAT?

Digitale technologie is onderdeel van leren, communiceren, werken en burgerschap. Het voortgezet onderwijs helpt jongeren daarom niet alleen apparaten te gebruiken, maar ook informatie te beoordelen, veilig te handelen, media te begrijpen en technologie creatief toe te passen.

Deze whitepaper biedt praktische adviezen, een implementatieplan, een voorbeeldvisie, mogelijke werkwijzen en leerroute-ideeën. Nederlandse SLO- en Kennisnet-verwijzingen uit de bron worden gebruikt als referentiekader; de lokale toepassing wordt samen met de school afgestemd.

1 KOERS

Bepaal waarom digitale geletterdheid belangrijk is en welke resultaten de school nastreeft.

2 ORGANISATIE

Wijs een coordinator aan, plan scholing en reserveer structurele tijd en middelen.

3 UITVOERING

Kies een leerroute, start beheersbaar en gebruik resultaten om bij te sturen.

Rolverdeling: Instruct ontwikkelt en onderhoudt DIGIT-VO en de digitale leeromgeving. ICT Academy Suriname verzorgt lokaal intake, implementatie, training en eerstelijnsondersteuning.

INHOUD

INHOUD

04	DOELSTELLING
05	DEFINITIE, DOMEINEN EN THEMA'S
06	DIGITALE GELETTERDHEID IN HET VOORTGEZET ONDERWIJS
07	STRUCTURELE AANPAK EN BEGELEIDING
08	PRAKTISCHE ADVIEZEN EN AANDACHTSPUNTEN
09	IMPLEMENTATIEPLAN - STAPPEN 1 T/M 4
10	IMPLEMENTATIEPLAN - STAPPEN 5 T/M 11
11	VISIE DIGITALE GELETTERDHEID
12	INTEGRATIE IN HET CURRICULUM
13	VRAGEN VOOR EEN SCHOOLEIGEN VISIE
14	VOORBEELDLEERROUTES
15	VOORBEELDRROUTE VOOR VO
16	MOGELIJKE WERKWIJZEN - VAST VAK EN ZELFSTANDIG
17	MOGELIJKE WERKWIJZEN - BLENDED EN PROJECTMATIG
18	SELECTIEF AANBOD EN DE METHODE DIGIT-VO
19	OPBOUW, MODULES EN EXTRA ONDERDELEN
20	LOKALE IMPLEMENTATIE EN VOORDELEN
21	START MET DIGIT-VO IN SURINAME
22	SAMENWERKING EN VERVOLGSTAPPEN

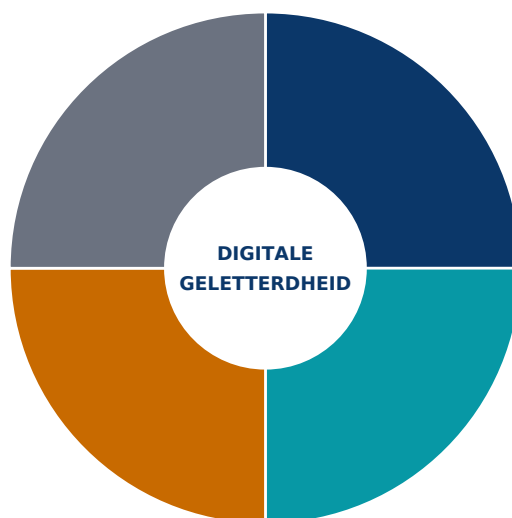
DOELSTELLING

DOEL- STELLING

Het doel is dat leerlingen digitaal geletterd en digitaal zelfredzaam worden. Zij moeten tijdens vervolgstudie, werk en dagelijks leven digitale technologie bewust, veilig en effectief kunnen toepassen.

De bronwhitepaper ordent digitale geletterdheid in vier domeinen: ICT-basisvaardigheden, informatievaardigheden, mediawijsheid en computational thinking. Deze indeling is een bruikbaar vertrekpunt voor een lokale leerlijn.

PRAKTIJKGERICHTE ZELFREDZAAMHEID

Digitale kennis heeft pas waarde wanneer leerlingen deze in echte situaties kunnen toepassen: informatie zoeken, samenwerken, gegevens beschermen, een digitaal product maken en verantwoord deelnemen aan online omgevingen.

DEFINITIE, DOMEINEN EN THEMA'S

DIGITALE GELETTERDHEID ALS SAMENHANGEND GEHEEL

De bron definieert digitale geletterdheid als een combinatie van vier domeinen. Beheersing van slechts één domein is niet voldoende; leerlingen moeten kennis en vaardigheden kunnen verbinden.

1

ICT-(BASIS)VAARDIGHEDEN

Werken met apparaten, software, bestanden, tekst, presentaties en digitale systemen.

2

INFORMATIEVAARDIGHEDEN

Vragen formuleren, zoeken, bronnen beoordelen, selecteren en informatie verwerken.

3

MEDIAWIJSHEID

Bewust, kritisch en verantwoord omgaan met media, identiteit, privacy en online gedrag.

4

COMPUTATIONAL THINKING

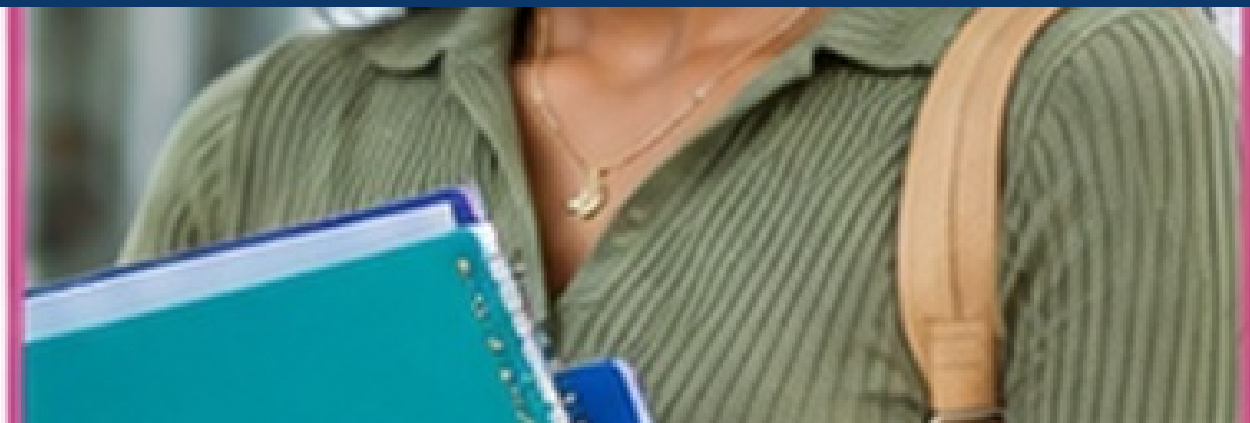
Problemen ontleden, logisch redeneren, algoritmen begrijpen en programmeren.

ZES VERBINDENDE THEMA'S UIT DE BRON

- Digitaal burgerschap
- Digitale communicatie en samenwerking
- Veiligheid en privacy
- Data en informatie
- Werking en creatief gebruik van technologie
- Digitale economie

Deze Nederlandse bronindeling is informatief. Een Surinaamse school bepaalt samen met ICT Academy Suriname welke lokale doelen, voorbeelden, talen en prioriteiten worden toegevoegd.

DIGITALE GELETTERDHEID IN HET VOORTGEZET ONDERWIJS

DIGITALE GELETTERDHEID

IN HET VOORTGEZET ONDERWIJS

Leerlingen hebben toegang nodig tot geschikte apparaten, internet en digitale leermiddelen. Daarnaast moet het docententeam voldoende kennis hebben om lesstof te begeleiden, voortgang te volgen en gesprekken te voeren over media, veiligheid en digitale verantwoordelijkheid.

De bron benadrukt dat digitale geletterdheid gemakkelijker structurele prioriteit krijgt wanneer er ook vaste tijd en eigenaarschap zijn.

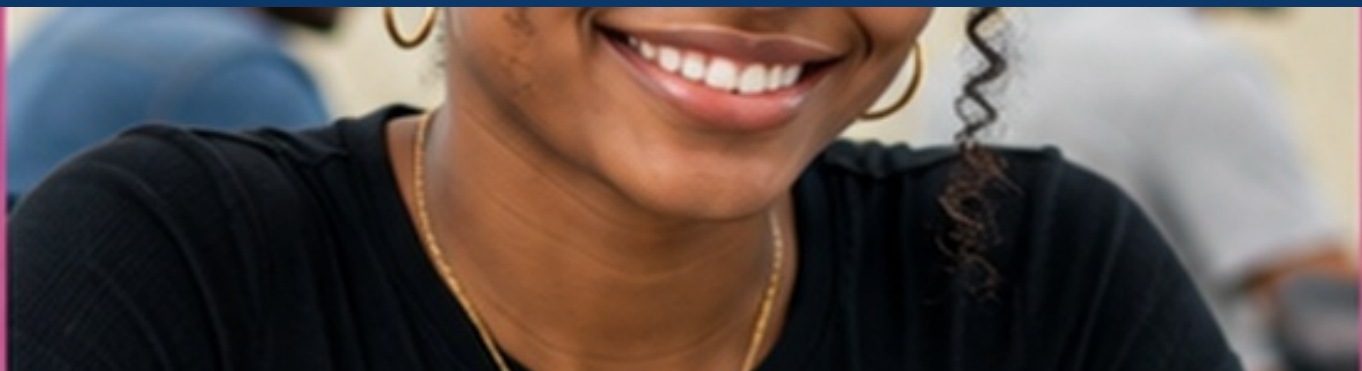
VIJF MOGELIJKE WERKWIJZEN

- 1 Vast vak op het lesrooster
- 2 Zelfstandige taak
- 3 Blended - integratie met andere vakken
- 4 Projectmatig of thematisch werken
- 5 Selectief / afgestemd keuzeaanbod

VAST VAK OF GEINTEGREERD?

Een combinatie is mogelijk: een vaste basisleerlijn voor kernvaardigheden, aangevuld met projecten en koppelingen aan andere vakken. Zonder duidelijke coordinatie bestaat het risico dat doelen onvolledig of onevenwichtig worden behandeld.

STRUCTURELE AANPAK EN BEGELEIDING

DIGITALE GELETTERDHEID VRAAGT REGIE

AANSPREEKPUNT EN MONITORING

Wanneer een wekelijks vak niet haalbaar is, kunnen leerlingen onderdelen zelfstandig doorlopen. Zorg dan voor een vast aanspreekpunt, bijvoorbeeld in een mediatheek, E-lab of computerlokaal. Volg voortgang en resultaten actief.

hun
rdina

KLASSIKAAL WAAR NODIG

Onderwerpen rond mediawijsheid, waarden, online gedrag, privacy en maatschappelijke gevolgen vragen gesprek, reflectie en begeleiding. Laat deze onderdelen niet uitsluitend zelfstandig doorlopen.

STRUCTURELE AANPAK

Duidelijke doelen, een coordinator, voldoende deskundigheid, vaste evaluatiemomenten en zicht op resultaten zijn bepalend voor continuïteit. ICT Academy Suriname kan de school begeleiden bij de inrichting van deze randvoorwaarden.

PRAKTISCHE ADVIEZEN EN AANDACHTSPUNTEN

PRAKTISCHE ADVIEZEN

EN AANDACHTSPUNTEN

HOE MAAK JE DE IMPLEMENTATIE EEN SUCCES?

- Benoem een coordinator digitale geletterdheid en reserveer tijd voor deze rol.
- Werk met een implementatieplan en leg eigenaarschap vast.
- Investeer in training en oefentijd voor docenten.
- Zorg voor apparaten, internet, beheer, accounts en veilige toegang.
- Laat docenten de lesstof vooraf verkennen en boven de stof staan.
- Plan regelmatig teamoverleg, workshops of online bijeenkomsten.
- Volg ontwikkelingen rond AI, media, privacy, cyberveiligheid en data.
- Kies een methode en leerroute die voortgang inzichtelijk maken.

Lokale aandachtspunten: internetbeschikbaarheid, device-deling, stroomvoorziening, technisch beheer, taalniveau, gelijke digitale kansen en aansluiting op de eigen schoolstructuur. Een gefaseerde pilot is vaak sterker dan een brede uitrol zonder voldoende ondersteuning.

IMPLEMENTATIEPLAN - STAPPEN 1 T/M 4

IMPLEMENTATIE- PLAN

Gebruik dit plan als leidraad en pas het aan op schoolgrootte, beschikbare middelen, onderwijsvisie en

STAP	WAT	DOEL
1	Besprek het belang van digitale geletterdheid tijdens een studiemiddag of teamvergadering. ICT Academy Suriname kan een oriëntatiesessie verzorgen.	Bewustzijn, urgentie en draagvlak ontwikkelen.
2	Benoem een coordinator digitale geletterdheid en faciliteer de rol met tijd en mandaat.	Eigenaarschap, aandacht en continuïteit borgen.
3	Ontwikkel een visie en bepaal het gewenste niveau per leerjaar of schooltype.	Een gezamenlijke koers voor leerlingen en docenten formuleren.
4	Orienteer je op methode, leeromgeving en implementatievorm. Bekijk DIGIT-VO en lokale ondersteuningsmogelijkheden.	Een passende aanpak en haalbare invoering beoordelen.

IMPLEMENTATIEPLAN - STAPPEN 5 T/M 11

STAP	WAT	DOEL
5	Neem digitale geletterdheid structureel op in het curriculum en reserveer tijd.	Leerlingen gericht voorbereiden op deelname aan de digitale samenleving.
6	Kies methode, modules en leerroute op basis van visie, doelgroep en middelen.	Een consistent en haalbaar programma vastleggen.
7	Organiseer deskundigheidsbevordering voor individuele docenten of het hele team.	Kennis, zelfvertrouwen en didactische vaardigheid vergroten.
8	Realiseer ICT-voorzieningen: apparaten, internet, accounts, software, beheer en support.	Leerlingen en docenten daadwerkelijk laten werken.
9	Leg keuze, rollen, planning, afspraken en budgetten formeel vast.	Duidelijkheid scheppen en uitvoering bestuurlijk borgen.
10	Start met een pilot of gefaseerde uitrol en plan begeleiding in de eerste weken.	Beheersbaar beginnen en snel leren van de praktijk.
11	Volg invoering, bespreek resultaten, evalueer jaarlijks en stuur bij.	Uitbouwen wat goed loopt en knelpunten tijdig oplossen.

VISIE DIGITALE GELETTERDHEID

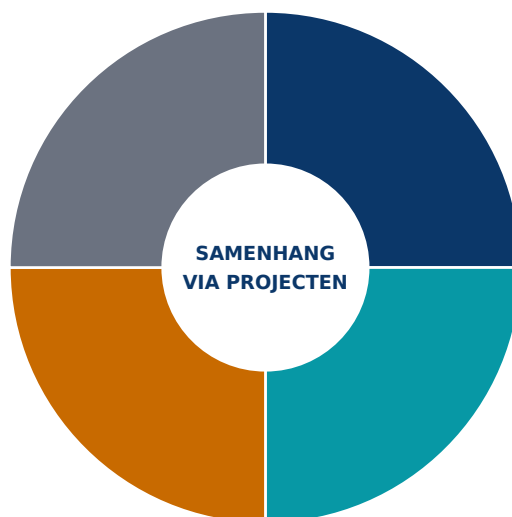

VISIE

DIGITALE GELETTERDHEID

Een schoolvisie beschrijft waarom digitale geletterdheid belangrijk is, welke leerlingen men wil bereiken, hoe het programma wordt georganiseerd en welke resultaten worden nagestreefd.

Voorbeelduitgangspunt: leerlingen moeten toegang kunnen krijgen tot informatie en actief deelnemen aan de huidige en toekomstige samenleving. Zij verlaten de school met voldoende digitale basisvaardigheden en bewustzijn van veiligheid, media, informatie en technologie.

LOKALE VERTALING

De vier domeinen vormen een vertrekpunt. De school kan aanvullende thema's opnemen, zoals AI, data, digitale veiligheid, creatie en Surinaamse maatschappelijke voorbeelden. ICT Academy Suriname helpt dit vertalen naar leerjaren, talen, apparaten en meetbare doelen.

INTEGRATIE IN HET CURRICULUM

HOE INTEGREREN WE DIT IN HET CURRICULUM?

Begin met de basis: omgaan met apparaten, tekstverwerking, bestanden, presenteren en het beoordelen van online informatie. Voeg vervolgens mediawijsheid en computational thinking toe en reserveer structureel ruimte in het curriculum.

DOELSTELLINGEN

1

LEERMIDDELEN

Actuele leermiddelen ondersteunen, aanleren en stimuleren digitale geletterdheid.

2

STRUCTURELE AANDACHT

Digitale geletterdheid is niet alleen een los project, maar keert volgens planning terug.

3

VOORTGANG

De school volgt ontwikkeling en gebruikt resultaten om bij te sturen.

4

VAARDIGE DOCENTEN

Docenten beschikken over voldoende kennis, didactiek en ondersteuning.

5

DRAAGVLAK

Schoolleiding, coordinator en team onderschrijven de koers.

6

LEERDOELEN

Onderwerpen en doelen zijn per leerjaar of schooltype omschreven.

Een goede voorbereiding, duidelijke rolverdeling en aandacht van docenten en coordinator zijn cruciaal.

VRAGEN VOOR EEN SCHOOLEIGEN VISIE

FORMULEER SAMEN DE VISIE

Gebruik onderstaande vragen tijdens een team- of bestuursbijeenkomst. Leg de antwoorden vast en vertaal ze naar keuzes voor leerdoelen, planning, middelen en begeleiding.

- 1 Wat drijft het schoolbestuur om leerlingen digitaal geletterd te maken?
- 2 Wat is ons ideaal - onze stip aan de horizon?
- 3 Wat is kenmerkend voor onze school en welke accenten leggen wij?
- 4 Hoe zorgen we voor samenhang tussen de vier domeinen?
- 5 Hoe waarborgen we gelijke digitale kansen voor verschillende thuissituaties en ondersteuningsbehoeften?
- 6 Bieden we vaardigheden apart, geïntegreerd of in een combinatie aan?
- 7 Hoe behouden we inzicht in voortgang wanneer onderdelen in andere vakken worden verwerkt?
- 8 Hoe volgen en beoordelen we de ontwikkeling van leerlingen?
- 9 Welk niveau streven we per leerjaar of schooltype na en wanneer evalueren we dit?

PRAKTISCHE UITKOMST

De bijeenkomst eindigt met een korte visietekst, een besluit over werkwijze, een verantwoordelijke coordinator, een eerste doelgroep en een planning voor de pilot.

VOORBEELDLEERROUTES

VOORBEELD LEERROUTES

Een volledige leerroute brengt structuur in welke domeinen en modules per periode worden aangeboden. De bron gebruikt Nederlandse SLO-leerlijnen en onderwijsniveaus als uitgangspunt. Voor Suriname gelden deze voorbeelden als inspiratie, niet als automatische curriculumgelijkstelling.

ICT Academy Suriname maakt samen met de school een route op basis van leerjaar, niveau, beschikbare tijd, voorkennis, apparaten, internet en lokale leerdoelen.

ICT-BASIS

Apparaatgebruik, tekstverwerken, presenteren

INFORMATIE

Zoeken, bronnen, beoordelen, verwerken

MEDIAWIJSHEID

Veilig gedrag, privacy, media en identiteit

COMPUTATIONAL THINKING

Logisch denken, programmeren, projecten

Belangrijk: een leerroute maakt dekking, opbouw, voortgang en verantwoordelijkheid zichtbaar. De school blijft eigenaar van de onderwijskeuzes.

VOORBEELDRUTE VOOR VO

VOORBEELD: OPBOUW OVER VIER LEERJAREN

	PERIODE 1	PERIODE 2	PERIODE 3	PERIODE 4
Leerjaar 1	Computer + tekst	Mediawijsheid basis	Informatie zoeken	Programmeren basis
Leerjaar 2	Presenteren + data	Mediawijsheid gevorderd	Bronnen beoordelen	Programmeren project
Leerjaar 3	Digitale samenwerking	Online identiteit	Data en informatie	Creatief digitaal product
Leerjaar 4	Project en portfolio	Veiligheid + privacy	AI en informatie	Eindopdracht

HOE GEBRUIK JE DE ROUTE?

- Plan per periode welke modules prioriteit krijgen.
- Controleer vooraf lesinhoud, benodigde apparatuur en docentvaardigheid.
- Combineer klassikale uitleg, zelfstandig oefenen en projecten.
- Gebruik resultaten voor ondersteuning of verdieping.
- Evalueer na iedere periode en pas de vervolgroute aan.

De school bepaalt zelf welke lokale leerjaren en niveaus bij dit voorbeeld passen.

MOGELIJKE WERKWIJZEN - VAST VAK EN ZELFSTANDIGE TAAK

MOGELIJKE WERKWIJZEN

1. VAST VAK

Digitale geletterdheid krijgt een vaste plaats op het rooster. Dit maakt opbouw, dekking, verantwoordelijkheid en monitoring overzichtelijk.

VOORDELEN

Duidelijke leerlijn, alle leerlingen doen mee, voortgang en resultaten zijn beter zichtbaar.

AANDACHTSPUNTEN

Vaste tijd op het rooster, voldoende docenten en apparaten, schoolbreed draagvlak.

2. ZELFSTANDIGE TAAK

Leerlingen doorlopen onderdelen zelfstandig, terwijl een docent voortgang volgt en individuele sturing geeft. Niet elk thema leent zich voor volledig zelfstandig werken.

VOORDELEN

Flexibele inzet, minder klassikale tijd, differentiatie in tempo en niveau.

AANDACHTSPUNTEN

Meer individuele monitoring, discipline en toegang buiten lestijd verschillen.

MOGELIJKE WERKWIJZEN - BLENDED EN PROJECTMATIG

3. BLENDED - INTEGRATIE MET ANDERE VAKKEN

Digitale vaardigheden worden gekoppeld aan taal, maatschappijleer, wetenschap, kunst of beroepsoriëntatie. Een presentatie, onderzoek of digitaal product kan tegelijk vakinhoud en digitale doelen bevatten.

VOORDELEN

Betekenisvolle context; geen volledig apart vak; directe toepassing.

AANDACHTSPUNTEN

Digitale doelen expliciet plannen; voorbereiding kost tijd; voortgang kan versnipperen.

4. PROJECTMATIG OF THEMATISCH WERKEN

Projecten bundelen meerdere vaardigheden. Denk aan een digitale campagne, onderzoek, website, presentatie, animatie, robotica-activiteit of multimediaal verhaal.

VOORDELEN

Hoge betrokkenheid, zichtbaar eindproduct, samenwerking en creativiteit.

AANDACHTSPUNTEN

Duidelijke rubrics en planning nodig; basisvaardigheden niet overslaan.

SELECTIEF AANBOD EN DE METHODE DIGIT-VO

5. SELECTIEF / AFGESTEMD KEUZEANBOD

Op basis van toetsen, observaties of schoolprioriteiten kan een beperkt aantal onderwerpen worden gekozen. Dit is bruikbaar voor pilots of specifieke leerbehoeften, maar dekt niet automatisch alle doelen.

DE METHODE DIGIT-VO

VOOR HET VOORTGEZET ONDERWIJS

DIGIT-VO bestaat uit modules die afzonderlijk of als volledig pakket kunnen worden ingezet. De methode biedt uitleg, opdrachten, feedback en een omgeving waarin docenten voortgang kunnen volgen.

De precieze inhoud, niveaus en functionaliteiten worden door Instruct ontwikkeld en geactualiseerd. ICT Academy Suriname verzorgt lokale inrichting, training en ondersteuning.

- Modulair en differentieerbaar
- Online beschikbaar
- Voortgang en resultaten inzichtelijk
- Geschikt voor begeleid en zelfstandig werken
- Lokale implementatie en training mogelijk

De keuze voor DIGIT-VO is onderdeel van een breder implementatiebesluit: visie, leerroute, deskundigheid, infrastructuur, begeleiding en evaluatie moeten op elkaar aansluiten.

OPBOUW, MODULES EN EXTRA ONDERDELEN

VAN INTRODUCTIE NAAR RESULTAAT

De bron beschrijft een vaste opbouw waarmee leerlingen stap voor stap leren, oefenen en toetsen.

MODULEGEBIEDEN

BASISKENNIS ICT

Tekstverwerken, presenteren, beeldbewerken en digitale systemen.

INFORMATIEVAARDIGHEDEN

Zoeken, bronnen, informatie verwerken en data.

MEDIAWIJSHEID

Sociale media, identiteit, privacy, veiligheid en samenleving.

COMPUTATIONAL THINKING

Programmeren, robots, micro:bit, algoritmen en projecten.

LOKALE IMPLEMENTATIE EN VOORDELEN

ZOVEEL SCHOLEN, ZOVEEL WENSEN

Geen school begint op hetzelfde punt. De ene school heeft een computerlokaal en ervaren docenten; de andere werkt met gedeelde laptops, beperkt internet of een team dat eerst training nodig heeft.

ICT Academy Suriname helpt de school een aanpak kiezen die past bij de eigen situatie en groeimogelijkheden.

- Oriëntatie en intake: doelen, doelgroep, infrastructuur en teamvaardigheden in kaart brengen.
- Implementatieplan: fasering, rollen, planning en succescriteria vastleggen.
- Docenttraining: leeromgeving, didactiek, monitoring en digitale veiligheid.
- Technische ondersteuning: accounts, groepen, apparaten en eerstelijnssteun.
- Evaluatie: resultaten bespreken en gericht uitbreiden of bijsturen.

ICT ACADEMY
— SURINAME —

In samenwerking met

START MET DIGIT-VO IN SURINAME

Kies een implementatievorm die past bij jouw school.

SCAN DE QR-CODE OF BEZOEK

www.ictacademysr.com/ict-academy-suriname

Voor orientatie, schoolimplementatie, training of maatwerkleerroute.

ICT ACADEMY
— SURINAME —

In samenwerking met

SAMEN DIGITAAL VAARDIG

Een duurzame invoering ontstaat wanneer methode, lokale uitvoering en schoolorganisatie helder op elkaar aansluiten.

INSTRUCT

Ontwikkelt en onderhoudt de methode, digitale content en de leeromgeving.

ICT ACADEMY SURINAME

Verzorgt lokale intake, planning, implementatie, training en support.

SCHOOL / INSTITUUT

Bepaalt visie, doelgroep, leerdoelen, rooster, begeleiding en evaluatie.

VOLGENDE STAP

Plan een intake waarin doelgroep, infrastructuur, teamvaardigheden, planning en gewenste ondersteuning worden besproken. Daarna ontvangt de organisatie een lokaal implementatievoorstel.

www.ictacademysr.com/ict-academy-suriname

Deze whitepaper is een praktische implementatiegids. Nederlandse curriculumverwijzingen uit de bron zijn geen automatische Surinaamse eisen.